

GUIDE - Facilitiranje obrazovanja odraslih s teškoćama u učenju za profesionalni razvoj

Projekt br. 2023-1-IT02-KA220-ADU-000160459

Priprema nastave za DISPRAKSIJU

Sufinancira
Europska unija

Naslov lekcije: Osnovne komunikacijske vještine i priprema za razgovor za posao	Predmet: Komunikacijske vještine	Trajanje: 180 minuta
Ciljevi učenja: Na kraju sesije polaznici će: • Razumjeti kako na komunikaciju utječu slušanje, percepcija i ponašanje. • Prepoznati ključne elemente aktivnog slušanja i poštovane konverzacije. • Uočiti ulogu komunikacije na razgovoru za posao. • Vježbati predstavljanje vlastitih snaga i odgovaranje na uobičajena pitanja na razgovoru za posao. • Steći samopouzdanje u prezentiranju sebe tijekom razgovora za posao.	Ishodi učenja: Nakon sudjelovanja u lekciji polaznici će moći: • Prepoznati kako loša komunikacijska ponašanja (npr. upadanje u riječ, ignoriranje, mijenjanje teme) utječu na razgovore. • Demonstrirati tehnike aktivnog slušanja (npr. parafraziranje, kontakt očima, klimanje glavom) u dijalozima. • Objasniti kako razlike u percepciji mogu dovesti do nesporazuma u stvarnim situacijama. • Nabrojati najmanje tri kvalitete dobrog razgovora i povezati ih s vlastitim iskustvom. • Procijeniti primjere dobrog i lošeg ponašanja na razgovoru za posao i opravdati svoje mišljenje. • Naveći najmanje jednu osobnu snagu i objasniti kako ona može biti prednost na radnom mjestu. • Odgovoriti na 3–5 uobičajenih pitanja s razgovora koristeći pripremljene početke rečenica. • Sudjelovati u probnom razgovoru za posao i u ulozi intervjuera i u ulozi kandidata, koristeći poštovanu komunikaciju. • Reflektirati o vlastitom nastupu i izraziti veće samopouzdanje u svojim komunikacijskim vještinama	
Nastavne strategije: • Iskustveno učenje • Učenje među vršnjacima • Vizualna i verbalna podrška (scaffolding) • Refleksivna pitanja • Pozitivno potkrepljenje	Metode i postupci poučavanja: • Interaktivne prezentacije • Igranje uloga (role-play) • Grupne rasprave • Vježbe uz vodstvo • Promatranje i povratne informacije • Korištenje radnih listova i vizualnih pomagala radi smanjenja kognitivnog opterećenja i podrške polaznicima s disleksijom ili nižom razinom pismenosti	
Uvod / zagrijavanje: Igra crtanja leđa uz leđa (opisano u nastavku).	Kratki opis aktivnosti: • Igra crtanja za zagrijavanje – demonstrira komunikaciju, jasnoću i percepciju.	Praktična primjena (radionički scenarij):

	● Igranje uloga lošeg slušanja – ističe kako uobičajena ponašanja utječu na razgovor. ● Vježba aktivnog slušanja – razvija vještine poštovanog i pažljivog slušanja. ● Vježba perspektive – pokazuje kako percepcija utječe na komunikaciju. ● Što čini dobar razgovor? – polaznici zajednički stvaraju popis elemenata dobre komunikacije. ● Glasanje o ponašanjima na razgovoru za posao – polaznici procjenjuju primjere dobrog/lošeg ponašanja. ● Dijeljenje osobnih snaga – gradi samopouzdanje u samoizražavanju. ● Vježbanje odgovaranja na pitanja – polaznici koriste početke rečenica kako bi jasno odgovarali. ● Probni razgovori za posao – simulirani intervjui s izmjenom uloga i povratnim informacijama. ● Refleksija i zaključak – polaznici identificiraju osobne uvide i ocjenjuju razinu vlastite ugone.	Probni razgovor za posao – sudionici se izmjenjuju u ulozi intervjera i kandidata koristeći stvarna pitanja i početke rečenica. Vježbaju primjenu strategija komunikacije naučenih ranije, poput aktivnog slušanja, poštovanog tona i isticanja osobnih snaga.
Resursi i alati: ● Četiri radna lista ● Prezentacijske slike/slajdovi ● Vizualna pomagala ● Plakat ili ploča za grupni unos ● Štoperica ili timer za krugove igranja uloga	Diferencijacija i prilagodba: ● Smanjite aktivnosti koje zahtijevaju brzo pisanje, crtanje ili složene fizičke radnje. ● Prihvatite usmene, snimljene ili tipkane odgovore. ● Izbjegavajte zadatke koji zahtijevaju preciznu koordinaciju ruka–oko ili komplicirane položaje tijela. ● Osigurajte da je prostorija otvorena i sigurna, s minimalno prepreka. ● Podijelite aktivnosti na jasne, numerirane korake – prikažite ih i vizualno i usmeno. ● Često ponavljajte upute i koristite vizualne liste provjere za zadatke u više koraka. ● Dopustite dodatno vrijeme za izvršavanje aktivnosti. ● Dajte nježne podsjetnike o vremenu i izbjegavajte nagle prijelaze. ● Ponudite opcije sudjelovanja s manjim pritiskom – npr. dijeljenje u paru ili maloj grupi umjesto pred cijelom grupom. ● Vrednujte trud više nego rezultat. ● Naglasite da je u redu pogriješiti – to pomaže u smanjenju anksioznosti vezane uz fizičke izazove.	
Metode vrednovanja: ● samorefleksija		

STRATEGIJA POUČAVANJA I UČENJA				
Trajanje	Učelje	Aktivnosti predavača	Aktivnosti polaznika	Metoda vrednovanja i dokazi
15'	Aktivnost zagrijavanja: Crtanje	• Trener spaja sudionike u parove – oni sjede leđa uz leđa, okrenuti jedno od drugoga. • Svaki sudionik dobiva crtež koji treba opisati drugome, olovku i prazan list papira. • Crtež je dostupan u Prilogu I, a upute na slajdovima 3–5. Prijedlozi: • Dopustite polaznicima da odustanu od crtanja i samo promatraju ili opisuju. • Usmjerite raspravu na jasnoću uputa, a ne na točnost crteža.	• Sudionici se ne smiju gledati niti pokazivati crteže jedan drugome – mogu komunicirati isključivo verbalno. • Naizmjenično preuzimaju ulogu osobe koja opisuje sliku i osobe koja crta opisani crtež. • Nakon što oba crteža budu gotova, sudionici ustaju i pokazuju crteže jedan drugome, uspoređujući original i kopiju.	Refleksija – pitanja za grupu: • Kako ste se osjećali tijekom ove aktivnosti? • Je li bilo teško davati upute / crtati sliku? • Je li bilo lako opisati ili razumjeti? Što je bilo najteže? • Kako bi se ovakva situacija mogla dogoditi na poslu ili u vašem osobnom životu? Zaključak trenera: Poruka koju želimo poslati i način na koji se ta poruka primi mogu biti vrlo različiti.

5'	Proces komunikacije – prezentacija	- Trener održava jednostavnu vizualnu prezentaciju o procesu komunikacije. Slajdovi 6–8		
15'	Aktivnost I – Slušaš li?	- Trener dijeli sudionike u grupe od troje. - Svakom sudioniku se dodjeljuje uloga: govornik, slušatelj i promatrač. - Upute za sudionike nalaze se u Prilogu 2 i na slajdovima 9–10. Prijedlozi: - Izbjegavajte zadatke koji zahtijevaju finu motoriku pisanja bilješki — promatrači mogu davati usmenu povratnu informaciju umjesto pisane.	Sudionici izvlače papiriće s uputama koje im trener dijeli. Svaki sudionik čita uputu na svom papiriću prije početka aktivnosti. Slušatelji dobivaju različite upute (i upozorenje da ih ne pokazuju drugima): - Pažljivo slušaj i postavljalj relevantna pitanja u prikladnom trenutku. - Daj savjet koji ti nije tražen. - Upadaj u riječ i ne dopusti govorniku da dovrši rečenicu. - Ne uspostavljaj kontakt očima s govornikom. - Smij se kad je govornik ozbiljan.	Refleksija nakon aktivnosti: Trener postavlja pitanja grupi: - Kako ste se osjećali tijekom aktivnosti? - Što se dogodilo? - Što su primijetili promatrači? - Što su primijetili govornici? - Koje su upute dobili slušatelji? Poveznica sa stvarnim životom: <i>„Jeste li ikada imali kolegu ili klijenta koji se ovako ponašao?”</i> Zaključna pitanja trenera:

		• Podržite partnere koji se mogu teško izražavati govorno nudeći im početke rečenica.	• Razgovaraj s nekim drugim dok govornik priča. • Često mijenjaj temu. • Često komplimentiraj govorniku. • Omalovažavaj govornika. • Razgledavaj prostoriju i izgledaj rastreseno dok govornik priča. • Budi šokiran ili uvrijeđen onime što govornik kaže. Govornici dobivaju uputu da razmisle o nečemu do čega im je jako stalo ili o radnom iskustvu (npr. prvi dan na poslu) i pripreme se govoriti o toj temi dvije minute. Promatrači dobivaju uputu da u tišini bilježe sve interakcije između slušatelja i govornika te da ostanu potpuno tihi tijekom cijelog razgovora.	• Jeste li imali osjećaj da su vas slušatelji zaista slušali? • Kako se osjećate kada vas netko ne sluša? Trener može zapisivati odgovore sudionika na ploču ili plakat. Ključna poruka: Loše slušanje ljude frustrira i dovodi do pogrešaka.
5'	Aktivno slušanje – prezentacija	• Trener održava jednostavnu vizualnu prezentaciju o uvodu u aktivno slušanje i		

		savjetima za aktivno slušanje u komunikaciji. • Slajdovi 11–15 Prijedlozi: • Dopustite polaznicima da sjede ondje gdje im je fizički najudobnije. • Izbjegavajte zadatke koji zahtijevaju ručne geste ili prisilni kontakt očima (što može biti teško). • Usmjerite se na ton glasa i pristojan jezik, a ne na držanje tijela ili govor tijela.		
15'	Aktivnost 2 – Dobar slušatelj	• Trener spaja sudionike u parove. • Slajdovi 16–17	• U parovima polaznici biraju temu do koje im je stalo i vode dijalog: jedan započinje razgovor, a partner sluša. • Govornici dobivaju zadatak provjeriti slušaju li ih partneri aktivno.	Refleksija – pitanja trenera: • „Što je govornik primijetio?” • „Što vas je navelo da se osjećate saslušano?”

			Zatim se mijenjaju uloge: govornik postaje slušatelj i obrnuto.	- Govornici daju povratnu informaciju o slušateljskim vještinama partnera i navode primjere aktivnog slušanja koje su uočili. - Polaznici uspoređuju i kako su se osjećali u prethodnoj aktivnosti („Loš slušatelj”). Ključna poruka: Aktivno slušanje gradi poštovanje i sprječava sukobe.
20'	Aktivnost 3 – Kut gledanja	- U prvom dijelu aktivnosti trener dijeli sudionike u grupe po 4. - Jedan sudionik iz svake grupe odlazi treneru (jedan po jedan) i dobiva sliku. - Svaki sudionik vidi različitu sliku iste konstrukcije koju je 1977. izradio Arie Berkulin, pod nazivom <i>Swing</i>.	- Sudionici se vraćaju u svoje grupe i opisuju ono što su vidjeli ostalim članovima, koji zatim pokušavaju nacrtati sliku prema njihovim uputama. - U drugom dijelu aktivnosti trener traži grupe da pokažu svoje crteže, provjerava s onim tko je vidio sliku koliko su crteži točni, a ostali članovi pokušavaju pogoditi o kojem je objektu riječ. - Trener otkriva da su sve grupe vidjele i crtale slike istog objekta – konstrukcije <i>Swing</i>. Oblik konstrukcije ovisi o položaju promatrača.	- Trener ističe da, slično tome, percepcije iste situacije mogu varirati od osobe do osobe. - Zatim traži sudionike da podijele primjere iz poslovnog ili osobnog života kada je moglo doći do nesporazuma zbog razlika u percepciji.

		• Slajdovi 18–20 Prijedlozi: • Smanjite stres oko uspoređivanja — koristite ovu aktivnost za raspravu o razlikama u razumijevanju, a ne o točnosti crteža.		
10'	Rasprava: Što čini dobar razgovor?	• Trener pita sudionike: <i>„Što čini dobar razgovor?”</i> • Naglašava ono što su do sada uvježbavali – biti dobar slušatelj, dijeliti svoje mišljenje i biti poštovan. • Zatim pita: <i>„Što vam je pomoglo da se osjećate saslušano ili shvaćeno?”</i> • Trener zapisuje što sudionici navode kao elemente dobrog	• Daju prijedloge poput <i>„kontakt očima”, „slušanje”, „jasno izražavanje”</i>. • Sudjeluju u zajedničkom stvaranju popisa.	Pitanja trenera: • <i>„Koje ste komunikacijske vještine do sada vježbali?”</i> • <i>„Mislite li da bi vam te vještine mogle pomoći na razgovoru za posao?”</i> Sažetak trenera: • Sudionici već znaju kako voditi dobar razgovor. • Razgovor za posao zapravo je samo razgovor u kojem imaju priliku

		razgovora. • Potom pita grupu o njihovim iskustvima s razgovorima za posao: ○ „Jeste li ikada bili na razgovoru za posao?” ○ „Kako je to izgledalo?” • Slajdovi 22–37 Prijedlozi: • Koristite samoljepljive papiriće ili unaprijed pripremljene kartice kako biste izbjegli pisanje rukom. • Neka polaznici glasaju ili razvrstavaju kartice umjesto da sami od početka stvaraju duge liste.		pokazati što znaju i mogu. Ključna poruka: Razgovor za posao je razgovor – a vi već znate kako biti dobar komunikator.
--	--	--	--	---

		Dopustite da usmene doprinose polaznika trener zapiše na ploču.		
15'	Aktivnost 4 – Što smijete, a što ne na razgovoru za posao	- Trener pokazuje primjere dobrog i lošeg ponašanja – sudionici odlučuju što je u redu, a što nije na razgovoru za posao. Slajdovi 23–38 Pitanja trenera: <i>„Bi li vam ovo pomoglo na razgovoru?”</i> - Trener objašnjava zašto su određena ponašanja važna. Prijedlozi: - Izbjegavajte bilo kakve zahtjeve za pisanjem odgovora ili bilješki.	- Glasaju palcem gore/dolje i objašnjavaju svoje odgovore. - Raspravljaju o tome što poslodavac očekuje.	- Bilježi koja ponašanja su polaznici točno prepoznali. - Postavlja dodatna pitanja: <i>„Koja ponašanja su vam ulijevala samopouzdanje?”</i> <i>„Koja bi mogla ostaviti loš dojam?”</i> Ključna poruka: Prvi dojam je važan – čak i mala ponašanja pokazuju poslodavcu jeste li spremni za posao.

		Dopustite polaznicima da stanu ili se premjeste na stranu prostorije označenu kao „Dobra ideja”/ „Nije dobra ideja” (ako prostor dopušta), ali osigurajte i opcije za one koji žele ostati sjediti.		
10'	Aktivnost 5 – Krug osobnih snaga	- Trener vodi zajedničko dijeljenje u grupi. - Pitanje: „U čemu ste dobri?” - Trener potiče polaznike da razmisle o svojim snagama (npr. dolazak na vrijeme, pomaganje drugima, rad rukama). Slajdovi 38–39	- Learners name one personal strength aloud (with or without prompts). Others can help suggest strengths. - Polaznici imenuju jednu osobnu snagu naglas (uz ili bez poticajnih pitanja). Drugi mogu pomoći u predlaganju snaga. - Polaznici koriste Prilog 3 kako bi im pomogao u odgovoru.	Pitanja trenera: „Kako ste se osjećali dok ste govorili nešto pozitivno o sebi?” „Je li vam bilo teško? Zašto?” „Je li bilo lakše kada su vam drugi pomogli?” Ključna poruka: Svatko ima svoje snage — poznavanje vlastitih pomaže vam da s više samopouzdanja govorite na razgovoru za posao
15'	Aktivnost 6 – Uobičajena pitanja na	Trener uvodi 3–5 pitanja uz slike ili ikone, npr.:	- U parovima polaznici vježbaju jednostavne odgovore koristeći početke rečenica. - Naizmjenično postavljaju pitanja i odgovaraju.	Pitanja trenera: „Je li vam bilo lako odgovoriti?”

	razgovoru za posao	○ „Recite mi nešto o sebi.” ○ „Koje su vaše slabosti?” ○ „Možete li mi reći nešto o svom prošlom poslu?” ○ „Gdje se vidite za godinu dana?” ● Trener daje početke rečenica u Prilogu 4. ● Slajdovi 41–42 Prijedlozi: ● Koristite uparivanje s vršnjacima za dodatnu podršku — dopustite boljim čitačima da pomognu partnerima.		● „Što vam je pomoglo da znate što reći?” ● „Jeste li čuli nešto od partnera što vam se svidjelo?” Ključna poruka: Ne morate puno govoriti — jasni i iskreni odgovori dovoljni su da pokažete tko ste.
20'	Aktivnost 7 – Igranje uloga	Trener uparuje polaznike. Trener pruža podršku polaznicima u paru kako bi	● Polaznici se naizmjenično stavljaju u ulogu intervjuera i kandidata.	Pitanja trenera:

		vježbali intervjuje koristeći kartice s pitanjima. Uloge se mijenjaju nakon 5 minuta. Slajdovi: 43–44 Prijedlozi: • Igranje uloga može biti zahtjevno za polaznike s dispraksijom, posebno ako su pogođeni govor ili pamćenje. Ponudite: ○ Podršku kroz skripte s velikim fontom i minimalnim tekstom. ○ Opcionalne poticaje ili kartice sa slikama. ○ Slobodu da sjede, koriste bilješke ili snimaju odgovore.	• Koriste početke rečenica i vizualna pomagala za vođenje razgovora.	• „Kako ste se osjećali tijekom intervjua?” • „Što ste dobro napravili?” • „Što biste mogli poboljšati?” Ključna poruka: Vježbanje vam pomaže da se osjećate sigurnije. Možete naučiti govoriti o sebi jasno i s poštovanjem.
--	--	---	--	---

		• Održavajte svaku rundu kratkom i usmjerenom na jedno pitanje.		
--	--	---	--	--

15'	Refleksija i završetak	• Trener prikazuje vizualni plakat ili isprintane materijale s „<i>Top 5 savjeta za intervju</i>”. • Trener ih naglas čita zajedno s grupom i objašnjava svaki. • Trener postavlja grupi pitanja: ○ Što je dobro prošlo? ○ Što je bilo teško? • Trener daje obojene smajlice ili kartice u bojama semafora kako bi polaznici pokazali kako se sada osjećaju u vezi s intervjuima. • Slajdovi: 45 Prijedlozi:	• Prate <i>Top 5 savjeta za intervju</i>, postavljaju pitanja i nose kući svoju kopiju savjeta. • Biraju boju kojom izražavaju razinu sigurnosti i kažu jednu stvar u kojoj se sada osjećaju sigurnije.	Pitanja trenera: • Koji vam je savjet najkorisniji? • Što ste danas novo naučili? • Što ćete zapamtiti za sljedeći put? • Kako možete nastaviti vježbati ovo? Ključna poruka: • Uz dobru pripremu, možete odraditi izvrstan intervju i pokazati što vas čini dobrim radnikom. • Već ste postigli napredak. Čak i ako ste nervozni, možete se pripremiti i dobro odraditi intervju.
-----	------------------------	---	--	--

- Koristite refleksijske kartice u boji:
 = Osjećam se spremno
 = Malo sam nervozan/na
 = Treba mi još vježbe
- Dopustite polaznicima da napišu ili nacrtaju jednu stvar na koju su ponosni.

GUIDE: Facilitiranje obrazovanja odraslih s teškoćama u učenju za profesionalni razvoj

Projekt br.: 2023-1-IT02-KA220-ADU-000160459

Financirano od strane Europske unije. Stavovi i mišljenja izneseni u ovoj publikaciji pripadaju isključivo autoru/autoricama i ne odražavaju nužno stavove Europske unije niti Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Europska unija niti EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.